

Kiegészítés és köszönet a Szeptemberi Levélhez

(Hálával azoknak, akik reagáltak!)

Nem hittem volna, hogy ennyien megálltok a Szeptemberi levélnél, s jelzéseket küldtök, s szöveges válaszokat, melegítő sorokat! Köszönöm nagyon, mivel meg is erősítettetek - amiben az élet végéhez közeledve már kételkedni kezdtem -; nem éltem haszontalanul.

Mindjárt az elején. Az előbbi levelemben írtam, Szabó Lőrincre is utalva, hogy szemléletváltásra, nézőpont alakításra volt szükségem ahhoz, hogy újból megtanuljam a derű óráit számon tartani. Tovább gondolva a közölteket rájöttem, hogy valamit bizony én kihagytam. Életszemlélet-váltás csak akkor történhet, ha az idegrendszerünk

hibátlanul dolgozik. Az én példám: hónapokkal ezelőtt arra figyeltem fel, hogy noha nincs semmi konkrét bajom, egyre rosszabbul érzem magam. Már enni sem volt kedvem. Reggelenként felkelni sem akartam. A barátaim, akiknek panaszkodtam, mindig azt szólózták, hogy csak magam segíthetek magamon. Igazuk lehetett, de én nem találtam meg a megfelelő receptet. Végül is eljutottam egy pszichiáterhez, aki felírt valamiféle tablettát, s három hetes szedés után kezdett

csökkenni a gyomoridegességem, a szorongásom, szóval a depresszióm. Ezek után írtam az említett Szeptemberi levelet.

Most egy képet is küldök. Ági lányom készítette. A múlt évben, a visegrádi Dunánál fotózott le bennünket, ahová kiautózott velünk, mondván, ne csak a lakás körül járkálgassunk. Örültem a képnek, noha kissé életlennek találtam, de a mai magunkat tükrözte. Két ember, akik már csaknem egyek. Az árnyékuk egymásba is ér. Aztán, miután arra az elhatározásra jutottam, hogy a fotó gazdagíthatná a levelet, megkértem barátomat, a fotóművész Aknay Tibort, adjusztálná meg a felvételt, s helyezné el a szöveg közegében. Nos, az ő készséges közreműködésével küldöm a szöveget, a képpel együtt.

Bevallom, hogy az utóbbi hónapokban, amikor a depresszió környékezett, kerültem a helyeket és helyzeteket, ahol emberekkel találkozhatom, nehezemre esett a beszélgetés, az ügyintézés s még a telefont sem szívesen vettem fel. Gondoztam a feleségemet, aki fájdalommal terhelt is életigenlőbb volt, mint én. S a rádióban zenét hallgattam. Ám mostanában, hogy kezdek kilábolni az elesettségs állapotából, jövök rá, hogy mégis csak az emberek azok - s nemcsak a természet, nemcsak a zene -, akiktől a legtöbb jót, derűt, örömet kaptuk. Minden héten volt valaki, aki meglátogatta a feleségemet vagy telefonon érdeklődött. Erősítőket, biogyógyszereket hoztak, miként legutóbb is a nagyon kedves Cserna-Láng házaspár. És gyakran hív Bajzik Gyuri, csak azért, hogy érdeklődjön, hogy vagyunk, s mikor postázom a Levelet. S hogy ne legyek a bezártság érzésének a foglya, rokonom, Szanitter Árpi folyamatosan küldi a világhálóról összegyűjtött képeit, szövegeit. Legutóbbi halászatának gyöngyszeme Einstein néhány bölcs gondolata. Ezek közül egyet meg is osztok veletek. „A képzelet sokkal fontosabb, mint a tudás. A tudás véges. A képzelet felöleli az egész világot.” S felöleli a transzcendenst is, az Istenhitet is - , tettem rögtön hozzá. magamnak.

S vannak történetek, melyek bajban sem felejthetők. Így vigasztalt a 22 éves dédunokám. Papa te csak ne siess azzal a meghalással. Légy szíves megvárni az ükunokád érkezését. Andris pedig, a 12 éves, a maga külön telefonján hívta Vilka mamát, s érdeklődött, javult-e az állapota. Vagy említem az egykori Vári színpadosaim összejövételét. A hetven körül járó egykori egyetemisták, meg

jómagam, egykori rendezőjük, Lévai Laci vendégeként, az ő székesfehérvári otthonában gyűltünk össze, emlékezésre. És köztünk járt a szeretet. A melege tartós gyógyírként hat.

Most, hogy a feleségem ereje visszatért annyira, hogy karonfogva kisebb sétákat is tehetünk, a közelünkben lévő Corvin térre mentünk azzal a szándékkal, hogy a feleség leül a park egyik padjára, én meg tovább lépdelek, elintézem a bevásárlást. Egyébként a téren található az a presszó is, ahol, ha jó formában vagyunk, sörözgetni szoktunk. Most is szándékoztunk asztal mellé ülni, de majd csak, ha visszatérek. Azonban mire megérkeztem, mit látok, az asszonyom egy pohár sört melegít a kezében. Kiderült, az a kedves hölgy vitte ki neki, aki emlékezett, hogy tavaly, ekkor tájban ünnepeltük a 70. házassági évfordulónkat. Aztán kérés nélkül nekem is hozott. Majd szót váltottunk, s kiderült, ami kiderült; évfordulónk van most is. Csak öregedtünk egy évet. S miként tavaly, nem fogadott el fizetséget. Örül, mondta, hogy vendégei lehetünk. Meghatottságomban kézcsókkal búcsúztam. Még egy történet, s a levelet be is fejezem. A lányommal beszélgettünk, jó hangulatban. Ági, Anya meg én. Valamiképpen az került szóba: ha eljön az ideje, hová is temetkeznénk. Az első reagálásom mintha ez lett volna: Ez már legyen a ti dolgotok. Ám arra is emlékszem, hogy 1969-ben, amikor beköltöztünk a Jégverem utcai lakásunkba, ahol most is lakunk, kinéztem az ablakon, s azt mondtam, hogy innen már csak a Farkasrétre. Nyaranta azért tanyáztunk Nagykovácsiban meg Tiszakürtön is. Anya meg azt mondta, hogy neki mindegy, lehet, akár Kovácsiban is - Ágiék meg a családunk több tagja ott lakik -, de ahhoz ragaszkodna, hogy hagyományos módon temessék, miként az őseit, koporsóban. Én meg hozzátettem: Engem égetni is lehet, de bármelyikünk hal meg korábban, a lényeg, egymás mellett legyünk. Ági lányunk mindent jegyzetelt.

Na, ölellek Benneteket!

Ui: A régóta ismerős látszerészhez gyalogoltam az Attila úton. Egy 40-50 köröli hölgy, aki szembejött velem, váratlanul megállított. Maga Dété?, és mondta a teljes nevemet. Közöltem, hogy igen. Nem ismerjük egymást, folytatta, de annyira megörültem, hogy látom. Nagyon tetszenek a levelei, amit a facebookra ír. Abba ne hagyja az írást, ismételte. Ő továbbment, én meg vidoran beléptem az

optikushoz, aki meg is kérdezte; mitől vagyok olyan derűs. Én meg meséltem.
Kiderült, ő is olvassa a facebookos leveleket.

Egy nappal később: nem találok az új nézőpontot, ahonnan számolhatnám a derű
óráit. Mintha felszippantotta volna a hirtelen jött időjárási front!